A POSTA, TÁVIRDA ÉS TÁVBESZÉLŐ NŐI ALKALMAZOTTAI.

Írta: SZENCZY MARGIT.

Amíg az egész világon, hova a kultúra, csak elhatott, jogaik kivívására szervezett tömegekké csoportosulnak a nők. Magyarország dolgozó írótársadalmának egy igen tekintélyes része: a

posta-, távírda- és távbeszélő-tisztviselőnők mindezideig nem ismerték fel a szervezkedés szükségességét.

Pedig nem a helyzetünkkel való teljes megelégedés tesz közönyössé a nők közös nagy ügyei és saját külön érdekeink iránt, inkább talán, még mindig annak az évtizedes hagyománynak varázsa alatt állunk, hogy a postatisztviselőnői állások csak egyes kiváltságosoké lehetnek, hogy csak némely ellenszolgáltatásért ajándékképen. vagy elszegényedett nagy urak özvegyeinek és árváinak kegyelemből osztogatják azokat.

Még mindig nem tudtunk a becsületes munkás öntudatára ébredni.

S a felsőbbség is, mintha gondosan őrködnék, hogy ennek az európai hírnévnek örvendő intézménynek ez az egy szerves része, a nőtisztviselők csapata megmaradjon abban a patriarkális viszonyban, melybe ezelőtt harminchat évvel lépett, hogy ne lehessen soha szó jogos kívánalmakról, a munka megbecsüléséről és kellő értékeléséről. Egyes jól megérdemelt kérések teljesítésénél még mindig nem a mellette szóló érvek, hanem az „asszony könnyei" a döntők.

A magyar posta a lefolyt évben ünnepelte fennállásának negyven éves fordulóját. Negyven év alatt mérhetetlen arányban fejlődött az intézmény s fejlődésében elősegítettük mi Is. És mégis, míg férfikartársaink az elismerésből mindig részt hódítottak a saját előnyükre is, mi eddig még annyit sem értünk el, hogy az intézet hasznos munkásainak tekintsenek. Tűrt közegei vagyunk. akiknek örülniök kell, „hogy az intézetnél meghúzódhatnak".

Ennek az eredménytelenségnek magunk vagyunk az okai. A mi rosszul értelmezett nőiességünkben, a mi végtelen szerénységünkben rejlik a hiba. Nem vettük észre, mekkorát fordult a világ alkalmaztatásunk harminchat esztendejében, tehát nem elégíthet ki bennünket sem ugyanaz a helyzet, amely már harminchat év előtt sem volt valami rózsás. Észre kellene vennünk, hogy hivatai helyiségunkbe a kivilágított aszfaltos utcákról immár az automobilkariol lármája hallatszik be, nem a postalegény kürtszava a messze holdvilágos tájakról.

Magyarországon 740, újabban 840 rendszeresített kezelői állás van. A napidíjjal alkalmazottak óriási tömegének egyetlen és végső emelkedése a kezelői kinevezés. Rengeteg számú napidíjas és összevissza 840 állás mellett érthető, hogy az eddig dívott protekció működése nélkül, tíz-tizenkét évi szolgálat is csak nehezen hoz kinevezést. Ennek a tíz-tizenkét évnek a fele teljesen elveszett jövőnkre nézve. Nyugdíjba ugyanis a kinevezés előtti szolgálati évek felét számítják csak be. Teljes nyugdíjat csak negyven évi szolgálat után kapunk. Ha ennek az időnek egy részét még duplán is le kell szolgálnunk, vajjon melyikünk remélheti, hogy teljes nyugdíját – negyvenhat szolgálati év után – még élvezheti.

A napidíjak 2,50-től 4 koronáig emelkednek három-négy évi időközben. A kinevezett kezelő évi fizetése 1000 korona, három évenkint 100 koronával emelkedve, 1400 koronánál megállapodik. Lakbér 600 korona. A legmagasabb fizetési fokot tehát körülbelül huszonnégy évi szolgálattal érjük el. Huszonnégy évi szolgálat után tehát lakbérrel együtt 2000 koronára emelkedik fizetésünk! Ezzel szemben a velünk egyenlő előképzettséggel bíró férfikartársaink már kivívták a IX-ik fizetési osztály megnyitását is. Pályájukat tizennyolc-húsz éves korban a mi legmagasabb fizetésünkkel 1400 korona, 600 korona lakbérrel kezdik. És 3200 korona fizetésig, 800 korona lakbérig juthatnak.

Keresetünk még rendes megélhetést sem biztosít számunkra. Csak igen szűken, minden házimunkát magunk végezve, tarthatjuk fenn magunkat, nem is szólva azokról, akikre még a családfenntartás nehéz gondja is hárul.

A kettős súlyos megterheltetés, a hivatalos és a házimunka, egészségünket, munkakedvünket és ambíciónkat idő előtt megőrli. Hogy mégis becsülettel állunk helyt nehéz hivatásunkban, szinte emberfölötti kötelességtudásunkat bizonyítja, mely valóban nagyobb elismerést érdemel.

És vajjon nem fejlődnék-e jobban az egész intézmény, ha munkásainak oly nagy százaléka nem állana túlfárasztott emberből?

Férfikartársaink összetartással és öntudatos fellépéssel jutottak oda, hogy a mi legmagasabb jövedelmünkkel kezdhetik a pályát, mi pedig, ha végigtekintünk harminchat évi küzdelmes pályafutásunkon, csak visszafejlődést látunk. Némi fizetésjavulást elértünk ugyan, de ez a megváltozott gazdasági viszonyok mellett meg sem közelíti jogos igényeinket.

Annál érzékenyebb erkölcsi vereségeket szenvedtünk. Ilyenek többek közt, hogy az egyszer már számunkra is megnyitott segédtiszti tanfolyamot ismét elzárták előttünk, s egy lényegében nem nagyon megváltozott, de a férfikartársaktól mégis megkülönböztető kiképzési formát kaptunk. A kinevezéseknél is a régebbi rendszer, jobban mondva rendszertelenség szerint egyesek egy-két éves szolgálattal is elérhettek kinevezést, míg most öt év a minimum. Továbbá; a Hughes-tanfolyamokra újabban csak kinevezetteket bocsájtanak s még így is mindig vita tárgya, felvehetők-e általában a női jelentkezők. Legsérelmesebb pedig az az újabb keletű elvi kijelentés, hogy nők

csak kisebb felelősségű munkakörökben alkalmazhatók s bár ez eddig csak elv, mégis elveszítettük a jogalapot, hogy egyforma munkakörre hivatkozva, egyforma javadalmazást kérjünk. (Befejezés köv.)